

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра політології і державного управління**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету суспільних наук
/Остапець Ю.О./
«18» серпня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РЕГЛАМЕНТ, ПРОЦЕДУРИ І ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В
ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

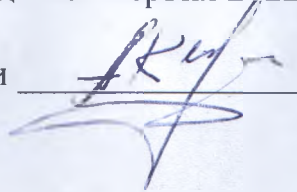
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	Державна служба
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Регламент, процедури і прийняття рішень в органах місцевого самоврядування» для здобувачів вищої освіти галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування освітньої програми «Державна служба».

Розробник: *Червеняк Кристина Тарасівна*, кандидат політичних наук, викладач кафедри політології і державного управління ФСН.

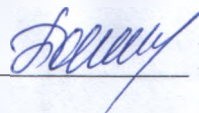
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри політології і державного управління

Протокол № 13 від «16» червня 2022 р.

Завідувач кафедри Ключкович А.Ю.

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

Протокол № 08 від «07» червня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії Попадич О.О.

© Червеняк К.Т., 2022 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма Навчання	Заочна форма Навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1-ий	1-ий
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин: для денної форми навчання: 2,5 аудиторних – 42 самостійної роботи студента – 78	2-ій	2-ий
	Лекції:	
	22	10
	Практичні (семінарські):	
	20	2
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	78	108

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни **«Регламент, процедури і прийняття рішень в органах місцевого самоврядування»** є надати студентам теоретичні та практичні знання щодо особливостей процесу прийняття рішень, його технологічного, методологічного та інформаційного забезпечення, алгоритму підготовки, прийняття, реалізації і контролю управлінського рішення у органах місцевого самоврядування.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) **інтегральної компетентності**: Здатність розв'язувати складні задачі й проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

2) загальних компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-01);
- здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології (ЗК-05);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-07);
- здатність до сприйняття змін, адаптації до нової ситуації та готовності приймати нестандартні рішення (ЗК-08).

2) спеціальних компетентностей:

- здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування (СК-07);
- здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції (СК-10);
- здатність оперативно вирішувати теоретичні, аналітичні, практичні задачі в багатонаціональному та соціально неоднорідному регіоні (СК-12).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни **«Регламент, процедури і прийняття рішень в органах місцевого самоврядування»** є опанування таких обов'язкових компонентів (ОК) освітньої програми (ОП):

- ОК.01 Теорія та методологія публічного управління
- ОК.02 Методологія системного підходу та наукових досліджень у публічному управлінні
- ОК.03 Політико-правове забезпечення публічного управління та адміністрування

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми **«Державна служба»**, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень	ПРН-01
Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні й екологічні наслідки варіантів рішень	ПРН-11
Уміти оперативно й ефективно вирішувати теоретичні, аналітичні, практичні задачі в багатонаціональному та соціально неоднорідному регіоні	ПРН-14

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Регламент, процедури і прийняття рішень в органах місцевого самоврядування**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знання і розуміння концептуальні основи методів, підходів та моделей прийняття рішень, особливості їх застосування в органах місцевого самоврядування; процедури, регламент, етапи прийняття/реалізації та форми підготовки управлінських рішень на місцевому рівні	ПРН-01
Уміння виробляти оптимальні рішення за допомогою методів прийняття рішень індивідуально чи колективно з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховуючи фактори внутрішнього та зовнішнього середовища, які безпосередньо чи опосередковано впливають на ефективність та якість прийнятих рішень, у тому числі використовувати усі переваги включення громадськості до процесу прийняття рішень на місцях	ПРН-11
Уміння застосовувати знання з теорії та практики прийняття управлінських рішень під час виконання посадових обов’язків у органах місцевого самоврядування задля оперативного й ефективного вирішення локальних задач і проблем у багатонаціональному та соціально неоднорідному регіоні	ПРН-14

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- усний залік;
- виконання індивідуальної роботи студента;
- презентація результатів виконаної індивідуальної роботи студента;
- виступ на семінарських заняттях;
- поточне опитування.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання рівня знань студентів проводиться за модульно-рейтинговою системою і включає поточний і підсумковий контроль.

Форми поточного контролю: поточне опитування, виступ на семінарських заняттях, участь у обговореннях лекційного матеріалу і дискусіях, самостійна робота студентів, виконання індивідуальної роботи студента.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та індивідуальна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	50	100
8	8	8+8+18		

T1, T2... - теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та індивідуальна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T4	T5	T6	T7	50	100
6	6+6	6	6+5+15		

T1, T2... - теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Семінарські заняття (у тому числі, поточне опитування, виступ на семінарських заняттях, участь у обговореннях лекційного матеріалу і дискусіях, самостійна робота студента)	4	32	5	30
Підготовка індивідуального завдання студента	1	18	1	15
Презентація індивідуального завдання студента			1	5
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Мінімальний поріг для допуску до модульної контрольної роботи становить 10 балів. Модульна контрольна робота складається з трьох запитань описово-аналітичного характеру.

Перше запитання покликане оцінити знання з теорії прийняття управлінських рішень у системі публічного адміністрування, яка надавалася на лекціях і обговорювалася на семінарських заняттях. Залежно від обсягу, послідовності викладу і орієнтуванні у тематичному матеріалі, перше запитання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 10 балів.

Друге запитання має на меті оцінити розуміння технології публічного адміністрування в процесі прийняття управлінських рішень, основних методів і підходів до цього процесу. Залежно від послідовності викладу і орієнтуванні у тематичному матеріалі, друге запитання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 15 балів.

Третє питання модульної контрольної роботи має творчо-аналітичний, частково прикладний, характер. Залежно від обґрунтованості аргументів і суб'єктивних висновків студента з визначеної проблематики, третє запитання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 25 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю.

Відповідно до *«Положення про порядок та методик проведення семестрових (курсових) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті»* (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) – заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) – заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту заочної форми навчання, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		диференційована	недиференційована
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	Незараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Тема 1. Концептуальні основи теорії прийняття управлінських рішень.

Поняття «управлінське рішення». Сутність і природа управлінських рішень. Функції та ознаки управлінських рішень. Мета і завдання управлінських рішень. Види проблемних ситуацій. Економічний, організаційний, правовий, технологічний та соціальний зміст управлінського рішення. Вимоги до управлінського рішення.

Класифікація управлінських рішень. Інтуїтивні управлінські рішення. Управлінські рішення, що базуються на судженнях. Раціональні управлінські рішення. Види управлінських рішень: за сферою охоплення; за характером мети; за джерелом виникнення; за способом доведення рішень; за суб'єктом; за мірою унікальності; за методами; за ступенем нормалізації; за умовами прийняття та ймовірністю результатів; за часом дії; за ступенем обов'язковості виконання тощо.

Місце людського фактора у процесі прийняття рішень. Особливості психічного процесу прийняття рішення керівником. Стиль мислення та управління. Психічні стани, психічні властивості, управлінські мотиви. Вплив індивідуальних якостей та особистісних характеристик на процеси прийняття рішень. Суб'єкт-особа, що приймає рішення. Особливості стилів прийняття управлінських рішень.

Тема 2. Моделі та підходи до прийняття управлінських рішень.

Моделювання процесу розробки рішень. Типи моделей і моделювання рішень. Основні обмеження при використанні моделей. Етапи моделювання. Класична, поведінкова та ірраціональна моделі прийняття рішень. Нетипові моделі прийняття рішень: модель сміттевого контейнера; раціонально-дедуктивна модель; дискретно-інкрементальна модель; редукціонізм; науковий менеджмент – тейлоризм.

Підходи до прийняття рішень: їх особливості й ознаки. Груповий чи індивідуальний підхід. Централізований чи децентралізований підхід. Демократичний чи дорадчий підхід. Неформальні аспекти розробки рішень.

Системний підхід до прийняття управлінських рішень. Основні поняття системного підходу. Особливості системного аналізу. Типи проблем за рівнем структурованості. Ситуаційний підхід до управління. Ситуаційні змінні. Альтернативні шляхи досягнення цілей.

Тема 3. Методи і технології розробки та прийняття рішень.

Принципи організації розробки рішень. Функції, що виконуються керівником по організації розробки рішення. Підходи до організації розробки рішень. Методологія прийняття управлінського рішення. Механізм прийняття управлінського рішення. Класифікація методів, що використовуються при розробці рішень. Формалізовані та неформалізовані методи. Методи постановки проблем; методи вирішення проблем; методи організації виконання прийнятих рішень. Методи вивчення проблеми (діагностування): методи економічного аналізу та прогнозування. Методи генерації ідей, оцінювання і вибору варіанта рішення: евристичні, логіко-формалізовані, теоретико-ігрові. Методи оцінювання ризиків: якісні та кількісні.

Прийняття рішень в різних умовах середовища. Прийняття рішень в умовах визначеності. Прийняття рішень в умовах ризику. Прийняття рішень в умовах невизначеності. Визначеність і невизначеність. Ризики, класифікація ризиків і управління ними.

Технології прийняття управлінських рішень. Цільові та процесорні технології. Програмно-цільова технологія прийняття управлінських рішень.

МОДУЛЬ 2

Тема 4. Управлінські рішення в діяльності органів місцевого самоврядування.

Управлінська діяльність на місцевому рівні. Зміст і форми управлінської діяльності на місцевому рівні. Процедури управлінської діяльності.

Інтерпретація поняття «управлінське рішення» у публічному управлінні. Особливості прийняття управлінських рішень у публічній сфері. Прийняття управлінських рішень органами місцевого самоврядування.

Форми та зміст рішень місцевих органів управління. Характерні риси рішень, що прийняті органами місцевого самоврядування. Оптимальні, ефективні та результативні управлінські рішення. Суб'єкти прийняття рішень.

Тема 5. Регламент і процедури прийняття управлінських рішень на місцевому рівні.

Регламент процесу прийняття управлінських рішень в органах місцевого самоврядування. Складові процедури прийняття рішень. Типові помилки процесу прийняття рішень. Вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на прийняття управлінських рішень.

Основні етапи розробки та прийняття управлінських рішень на місцевому рівні. Підготовчий етап, етап безпосередньої розробки рішення, етап реалізації прийнятих рішень.

Інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття рішень. Аналітична інформація як засіб підготовки управлінських рішень органами місцевого самоврядування. Передумови автоматизації процесів прийняття рішень на місцях.

Тема 6. Громадська участь у процесі прийняття рішень на місцях.

Громадська участь в управлінні. Інструменти впливу громадськості на місцеву владу. Форми участі громадян у прийнятті управлінських рішень. Передумови забезпечення громадської участі у вирішенні завдань розвитку території.

Організаційно-правове забезпечення участі громадян у місцевому самоврядуванні. Процедурне забезпечення посилення впливу громадян на прийняття управлінських рішень.

Технології залучення громадян до місцевого самоврядування. Реалізація принципів «демократії участі» у процесі прийняття управлінських рішень. Використання інтернет-технологій у забезпеченні громадської участі. Удосконалення процесу участі громадян у прийнятті рішень органами місцевого самоврядування.

Тема 7. Реалізація управлінських рішень посадовими особами місцевого самоврядування та контроль їх виконання.

Організація виконання рішень в органах місцевого самоврядування. Фактори організації прийнятих рішень. Етапи процесу виконання рішень. Система і форми передачі до підлеглих прийнятих управлінських рішень. Планування виконання управлінських рішень. Принципи і методи планування виконання рішень.

Контроль виконання управлінських рішень. Процес, цілі, функції і зміст контролю виконання прийнятих управлінських рішень. Види та методи контролю. Стадії контролю. Громадський контроль виконання рішень органами місцевого самоврядування.

Якість управлінського рішення. Система якості управлінського рішення та показники для її оцінювання. Ефективність управлінського рішення. Вимоги до ефективності рішень. Особливості оцінки ефективності прийняття управлінських рішень органами місцевого самоврядування.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Тема 1. Концептуальні основи теорії прийняття управлінських рішень.	14	2	2			10
Тема 2. Моделі та підходи до прийняття управлінських рішень.	17	3	2			12
Тема 3. Методи і технології розробки та прийняття рішень.	18	4	4			10
Модульна контрольна робота	1	1				
Разом за модуль	50	10	8			32
Модуль 2						
Тема 4. Управлінські рішення в діяльності органів місцевого самоврядування.	14	2	2			10
Тема 5. Регламент і процедури прийняття управлінських рішень на місцевому рівні.	20	4	4			12
Тема 6. Громадська участь у процесі прийняття рішень на місцях.	16	2	2			12
Тема 7. Реалізація управлінських рішень посадовими особами місцевого самоврядування та контроль їх виконання.	18	2	4			12
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	70	12	12			46
Разом за семестр	120	22	20			78

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Тема 1. Концептуальні основи теорії прийняття управлінських рішень.	15	1				14
Тема 2. Моделі та підходи до прийняття управлінських рішень.	15	1				14
Тема 3. Методи і технології розробки та прийняття рішень.	18	2				16
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	48	4				44
Модуль 2						
Тема 4. Управлінські рішення в діяльності органів місцевого самоврядування.	16					16
Тема 5. Регламент і процедури прийняття управлінських рішень на місцевому рівні.	19	2	1			16
Тема 6. Громадська участь у процесі прийняття рішень на місцях.	18	2				16
Тема 7. Реалізація управлінських рішень посадовими особами місцевого самоврядування та контроль їх виконання.	19	2	1			16
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	72	6	2			64
Разом за семестр	120	10	2			108

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Концептуальні основи теорії прийняття управлінських рішень	2	
2	Моделі та підходи до прийняття управлінських рішень	2	
3	Методи і технології розробки та прийняття рішень	4	
4	Управлінські рішення в діяльності органів місцевого самоврядування	2	
5	Регламент і процедури прийняття управлінських рішень на місцевому рівні	4	1
6	Громадська участь у процесі прийняття рішень на місцях	2	

7	Реалізація управлінських рішень посадовими особами місцевого самоврядування та контроль їх виконання	2	1
8	<i>Презентація індивідуального завдання студента до модуля 2</i>	2	
Разом		20	2

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Концептуальні основи теорії прийняття управлінських рішень	10	14
2	Моделі та підходи до прийняття управлінських рішень	12	14
3	Методи і технології розробки та прийняття рішень	10	16
4	Управлінські рішення в діяльності органів місцевого самоврядування	10	16
5	Регламент і процедури прийняття управлінських рішень на місцевому рівні	12	16
6	Громадська участь у процесі прийняття рішень на місцях	12	16
7	Реалізація управлінських рішень посадовими особами місцевого самоврядування та контроль їх виконання	12	16
Разом		78	108

6.5. Індивідуальне завдання

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни «**Регламент, процедури і прийняття рішень в органах місцевого самоврядування**» носять самостійний характер виконання окреслених завдань. Вони виконуються студентом під час усього періоду вивчення відповідної навчальної дисципліни. Виконання індивідуальних завдань водночас є допуском до заліку.

Індивідуальне завдання студента до 1 модулю включає написання **аналітичного есе на тему** «Вплив людського фактора на процес прийняття управлінських рішень: переваги і недоліки». Індивідуальне завдання може бути оцінене максимально у 18 балів.

Індивідуальне завдання до модуля 2 включає підготовку **презентації за визначеною темою**. Вибір теми здійснюється студентом самостійно, проте вона не має повторюватися у різних студентів. Виконане завдання може бути оцінене максимально у 20 балів, де у 15 балів оцінюється виконання завдання, а ще у 5 балів – його презентація на окремо відведеному для цього практичному занятті.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ПРЕЗЕНТАЦІЇ

1. Основні етапи розробки та прийняття управлінських рішень на місцевому рівні.
2. Інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття рішень органами місцевого самоврядування.
3. Передумови забезпечення громадської участі у вирішенні завдань розвитку території.
4. Організаційно-правове забезпечення участі громадян у місцевому самоврядуванні.
5. Технології залучення громадян до місцевого самоврядування.

6. Використання інтернет-технологій у забезпеченні громадської участі щодо прийняття рішень.
7. Удосконалення процесу участі громадян у прийнятті рішень органами місцевого самоврядування.
8. Організація виконання рішень в органах місцевого самоврядування.
9. Громадський контроль виконання рішень органами місцевого самоврядування.
10. Особливості оцінки ефективності прийняття управлінських рішень органами місцевого самоврядування.

Презентація готується з використанням програмного продукту Microsoft PowerPoint і не повинна перевищувати 20 слайдів, але краще вкласти матеріал у 15-17 слайдах. Тіло слайдів презентації бажано обрати одне для всієї презентації. Можна скористатися шаблонами. В одному слайді доцільно вміщувати не більше, ніж 10 рядків тексту.

Структура виступу:

- тема доповіді, а також ПІБ, курс, спеціальність і форма навчання доповідача (1 слайд);
- актуальність обраної проблеми дослідження (1 слайд);
- основна візуальна інформація за темою, яка доповнюватиме (але не повністю дублюватиме!) виступ доповідача (12-14 слайдів);
- бібліографічний список основних використаних джерел (1-2 слайди).

Кожен слайд має бути викладений чітко, лаконічно і не містити неоднозначних формулювань.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням мережі Google Meet названі засоби, методи та форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних і семінарських занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту (заліку) здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Негрей М.В., Тужик К.Л. Теорія прийняття рішень: навчальний посібник. К. : ЦУЛ, 2018. 272 с.
2. Прийняття управлінських рішень : Конспект лекцій / уклад. О.С. Коврига. Київ, 2019. 50 с.
3. Прийняття управлінських рішень: навчальний посібник / [Петруня Ю.Є., Говоруха В.Б., Літовченко Б.В. та ін.] ; за ред. Ю.Є. Петруні. Дніпропетровськ : АМСУ, 2015. 189 с.
4. Прийняття управлінських рішень: навчальний посібник / [Ю.Є. Петруня, Б.В. Літовченко, Т.О. Пасічник та ін.] ; за ред. Ю.Є. Петруні. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с.
5. Теорія прийняття рішень : підручник. / за заг. ред. М.П. Бутка [Бутко М.П., Бутко І.М., Мащенко В.П. та ін.]. К. : Центр учбової літератури, 2015. 360 с.

Додаткова література

1. Бікулов Д.Т. Застосування теорії ігор для прийняття рішень у місцевому самоврядуванні. *Право та державне управління*. 2015. № 1. С. 116-120.
2. Бреус С.В., Семченко Є.О. Методи та моделі прийняття управлінських рішень. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. Вип. 24. С. 117-122.
3. Брюшкова Н.О., Ніколюк О.В., Удовича О.Ф. Особливості прийняття управлінських рішень в публічному управлінні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 3. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1605>
4. Бурцева О.Є., Пефтієва Ю.Є. Планування та прогнозування як основа прийняття управлінських рішень: зміст, класифікації та порівняння. *Бізнес Інформ*. 2016. № 11. С. 392-397.
5. Груб'як С.В. Сучасні аспекти розроблення і прийняття управлінських рішень. *Економіка і суспільство*. 2017. № 11. С. 201-204.
6. Демчина Л.І. Аналітична інформація як засіб підготовки управлінських рішень органами місцевого самоврядування. *International Academy Journal Web of Scholar*. 2020. № 4 (49). С. 32-37.
7. Доскіч Л.С. Вплив громадян на прийняття рішень органами місцевого самоврядування як чинник ефективного функціонування демократії на локальному рівні: польський досвід та українські реалії. *Політичне життя*. 2017. № 3. С. 35-40.
8. Іщенко М.І., Адамовська В.С., Краснова Г.М. Особливості оцінки ефективності прийняття управлінських рішень органами місцевого самоврядування. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 6. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1447>
9. Кабаченко Д.В. Прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності та ризику. *Економічний вісник*. 2017. №2. С. 107-115.
10. Ковалів М.В. Порядок підготовки та прийняття управлінського рішення в органах виконавчої влади. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2018. Вип. 3. С. 168-176.
11. Коврига О.С. Процес прийняття управлінських рішень у публічному управлінні. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2019. Том 30 (69). С. 67-72.

12. Мороз О.С. Ефективність публічного управління у виконавчих органах місцевого самоврядування. *Економіка і організація управління*. 2016. № 3 (23). С. 243-251.
13. Наливайко Л., Симоненко Т. Методи прийняття управлінських рішень: конспект лекцій з навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2019. 67 с.
14. Процедурні питання організації роботи органів місцевого самоврядування: практичний посібник АМУ для громад. 2020. 48 с.
15. Сабурова Г.Б. Обласні державні адміністрації в системі державного управління та їх роль у комплексному забезпеченні управлінських рішень. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Державне управління*. 2018. Т. 29(68), № 1. С. 139-145.
16. Теорії прийняття рішень: курс лекцій для студентів денної/заочної форми навчання спеціальності 053 «Психологія», ступінь «Магістр», ОКР «Спеціаліст» / укладач О.С. Юрков. Мукачево: МДУ, 2016. 135 с.
17. Чередник В.А. Теоретична сутність поняття «управлінське рішення» та класифікація управлінських рішень. *Економічний вісник університету*. 2016. Вип. 31(1). С. 189-193.
18. Чопенко А. Регламентация процесу прийняття управлінських рішень в органах виконавчої влади України. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_02\(9\)/11cavvvu.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_02(9)/11cavvvu.pdf)
19. Шоробура І. Сучасні вимоги до управлінського рішення. *Молодь і ринок*. 2018. №8 (163). С. 17-21.
20. Шура Н.О., Смірнов О.В. Дослідження ефективності застосування механізмів прийняття рішень місцевими адміністраціями у контексті публічного адміністрування. *Ефективна економіка*. 2017. № 12. URL: <http://ojs.dsau.dp.ua/index.php/efektyvna-ekonomika/article/view/1741>
21. Яременко І. Особливості прийняття та реалізації управлінських рішень в системі публічного управління. *Грааль науки*. 2021. №7. С. 57-61.

Методична література

1. Довідник магістра: спеціальність «Публічне управління та адміністрування» в УжНУ. 2021 – 2022 навчальний рік: навчально-методичний посібник / За заг. ред. і впоряд. Маріана Токаря; розробники програм і каталогу навч. дисц. С. Асланов, В. Буркало, І. Вегеш, Є. Гайданка, Н. Кічера, Г. Кумар, Ю. Остапеч, О. Сурніна-Далекорей, К. Червеняк, І. Черленяк; Каф. політол. і держупр. УжНУ. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2022. 400 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>
2. Верховна Рада України: офіційний сайт. URL: <http://www.rada.gov.ua/>
3. Децентралізація: офіційний сайт. URL: <https://decentralization.gov.ua/>
4. Кабінет Міністрів України: офіційний сайт. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
5. Національне агентство України з питань державної служби: офіційний сайт. URL: <http://www.nadc.gov.ua>
6. Президент України: офіційний сайт. URL: <http://www.president.gov.ua>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)